

TEATRUL NAȚIONAL „I.L. CARAGIALE” BUCUREȘTI

TOUJOURS L'AMOUR

STAGIUNEA 1997 - 1998

Director general **ION COJAR**

Director artistic **GELU COLCEAG**

Constantin Brâncuși - SĂRUTUL

”Îndrăgostirea”, la începuturile ei, nu e nimic mai înalt decât atenție excesiv fixată asupra altei persoane. Dacă aceasta știe să-și folosească situația privilegiată și alimentează în mod ingenios atenția respectivă, restul se va produce de la sine. Cu fiecare zi se va găsi mai în avans față de linia celorlalți, a indiferențelor, cu fiecare zi va dăzloca un spațiu mai mare în sufletul atent. Oriunde s-ar afla ”îndrăgostita”, oricare i-ar fi îndeletnicirea aparentă, atenția ei va gravita către *acel bărbat*.

Nu e vorba aici, de o îmbogățire a vieții noastre mentale. Dimpotrivă. Are loc o eliminare progresivă a lucrurilor care acaparau înainte. Conștiința se îngustează și se reduce doar la un obiect. Atenția paralizează. E fixă, rigidă, pradă unei singure ființe. Avem de a face cu ”Mania divină”, cum spunea Platon.

De îndată ce a fost inițiat, procesul de îndrăgostire decurge cu o monotonie exasperantă. ... Toți se îndrăgostesc la fel: deșteptul și prostul, tânărul și bătrânul, burghezul și artistul. Asta îi confirmă caracterul mecanic.

Regăsim în gestică și în fizionomie, tocmai pentru că sunt nepremeditate, informații despre secretul nostru profund. Există situații, momente ale vieții când, fără a-și da seama, ființa își mărturisește intimitatea. În alegerea iubitei, bărbatul își revelează fondul esențial, ceea ce și femeia face când își alege iubitul. Tipul uman pe care-l preferăm în celălalt schițează profilul propriei noastre inimi. Iubirea este un elan care se ivește din cea mai adâncă subterană a persoanei noastre și, ajungând la fața vizibilă a vieții, târăște aluvionar alge și scoici din abisul lăuntric.

Aiubi este ceva mai grav și mai semnificativ decât a te entuziasma de liniile unei fețe și de coloritul unui obraz; înseamnă a te pronunța pentru un anumit tip de umanitate anunțat simbolic în detaliile figurii, ale vocii și ale gesticii.

Iubirea este năzuința de a zămisli întru frumusețe, spunea Platon. A zămisli, creație de viitor. Frumusețea, viață optimă. Iubirea presupune o aderare intimă la un anumit tip de viață

care ni se pare cel mai bun și pe care-l găsim în altă ființă.

Greu de imaginat? Nicidecum. Factorul primordial este excitația sau stimulul. Tot restul depinde de asta, într-atâta încât s-ar putea spune: a trăi înseamnă a fi excitat. Or, înainte de toate, mediul se dovedește a fi antrepozitul de stimuli, arsenalul de excitații care, acționând neîncetat asupra organismului nostru, suscită torentul dinamic care e viața.

Mediul nu e ceva exterior organismului biologic, ci este un organ al acestuia, organul excitației. Astfel considerată, viața ne apare ca un dialog energetic cu preajma în cadrul căruia persoana noastră e un interlocutor, celălalt fiind peisajul care ne înconjoară. Și întocmai cum presiunea atmosferică, temperatura, uscăciunea, lumina ne excită, ne ițită activitățile corporale, există și în peisaj figuri tangibile sau imaginare a căror funcție este să ne declanșeze activitățile spirituale care, la rândul-le, trag după ele aparatul corporal. Tocmai acești excitanți psihici sunt idealurile, nici mai mult, nici mai puțin. Să se termine, așadar, cu dăscăleala vagă, oncutoasă și pseudomistică despre idealuri. Acestea sunt, într-un cuvânt, tot ce atrage și excită vitalitatea noastră spirituală, sunt resorturi biologice, focoase pentru explozia de energii. (...) Idealul e un organ al întregii vieți având menirea de a o excita. (...) Uneori suferim o decădere vitală care nu provine dintr-o maladie a corpului sau a sufletului nostru ci dintr-o proastă igienă a idealurilor. (...)

Influența femeii e puțin vizibilă tocmai pentru că e difuză și se găsește pretutindeni. Nu e turbulentă, ca aceea a bărbatului, ci extatică, precum cea a atmosferei. Există, evident, în esența feminină o natură atmosferică ce acționează în mod lent, în maniera unei clime. (...) Funcția femeii, când nu e decât femeie, este să fie idealul concret (”farmec”, ”iluzie”) al bărbatului. Nimic mai mult. Dar nici mai puțin. Femeia e femeie în măsura în care ea este farmec sau ideal. Totul își are originea în puterea ei magică de a fermeca. Bărbatul valorează prin ceea ce face, iar femeia prin ceea ce este.

Nichita Stănescu

ORAȚIE DE NUNTĂ

*Nu cum sunt eu sunt eu
Ci cum ești tu sunt eu
Nu verde, nu galben, nu roșu
Ci foarte verde, foarte galben, foarte roșu.
Nu cum sunt eu sunt eu
Ci cum ești tu sunt eu
Nu mov, nu foarte mov
Ci foarte foarte mov.*

*Nu cum sunt eu sunt eu
ci cum ești tu sunt eu
un fel de tu sunt eu
pe care nu l-ai mai lăsat să fie eu*

JOSE ORTEGA Y GASSET
Studii despre iubire

O erotică...

completă trebuie să cuprindă divinitatea, omul și natura, fiindcă așa apare această forță extraordinară în timp și-n spațiu. Fie că iubirea alege, fie că nu, fie că cunoaștem din ea sau nu, ea creează și distruge, ea păstrează și desăvârșește. Nici un sentiment n-o egalează. Dar, chiar fiind vorba de sentimente, erotica privește omul întreg, în raport cu el însuși, cu semenii, cu cosmosul și cu divinitatea. Este calea afectivă, a căutării marii unități și nici un sistem pedagogic, nici o metodă de educație și instrucție, nu dau rezultate pozitive fără cunoașterea și desăvârșirea sentimentelor. Sunt strâns legate de sentimentul iubirii: voința zămislirii și desăvârșirii vieții, bucuria de a trăi și pasiunea creației. Prin neglijarea, sau anularea sentimentelor, adică a forțelor sufletești vii, se creează un om uscat și indiferent față de el și față de tot.

PETRE ȚUȚEA
Eros

Privighetoarea farmecă...

întotdeauna dar nu se repetă niciodată, cel puțin aidoma: dacă repetă vreun pasaj, acesta este însuflețit de un accent nou, înfrumusețat; cântecul ei redă toate expresiile, conține toate împlinirile, mărindu-și efectul prin contraste. Anunțatorul primăverii, pregătindu-se a-și începe imnul naturii, începe printr-un preludiviu timid, prin note abia auzite, am zice nehotărâte, ca și cum ar vrea să-și încerce instrumentul și să dispună în favoarea sa pe ascultător; el nu întârzie totuși să dobândească siguranță; se însuflețește treptat, devine mai cald. Curând, el va desfășura plinătatea mijloacelor organului său, fără pereche: izbucniri strălucitoare, triluri ușoare și vioaie; țâșniri în care limpezimea este unită volubilității; murmur interior și surd, neauzit de ureche, dar menit să mărească strălucirea notelor perceptibile. (...) Ceea ce inspiră acestor păsări cântecul este dragostea.

BUFFON
Istoria naturală a animalelor

Dante Alighieri

DIVINA COMEDIE

(fragment)

O, veșnic foc, ce-n tine zaci, știut
de tine singur și-nțeleș fiind
zâmbești făcându-ți din iubire scut!
După ce ochii-mi săturai privind
spre brâul ce cuprins ca-n cingătoare,
din tine se răsfrânge aburind,
în miezul lui și într-a lui culoare
păru că văd al nostru chip cum crește,
și mai vârtos sorbii din el dulcoare.
Precum un solomnar ce se trudește
să măsure un cerc, deșertăciune!
și cată-n van să afle ce-i lipsește,
așa și eu cu tainica minune:
voiam să știu cum intră chipu-n roată
și cum i-e dat cu ea să se-mpreune;
dar, vai, zadarnic mă zbăteam; când iată
un fulger îmi străpunse biata minte
și-ntr-însul vrerea mea fu-ndestulată.
Mai mult să spun nu-s vrednic prin cuvinte;
căci vrerii Sale potrivit pe-a mele,
asemeni roții mă-mpingea-nainte
iubirea ce rotește sori și stele.

Sentimentul autentic este un dar...

al zeilor. Orice sentiment autentic se desfășoară ca dramă. Prea delicat pentru noi, el poate să se destrame în urzeala calculelor menite să ofere liniștea lui "aici"; prea firavi pentru el, el poate să ne destrame, neputincioși cum suntem să-l adăpostim până la capăt în noi. Nimeni nu poartă până la capăt povara darului venit de sus. De-abia l-am dobândit și, temându-ne că l-am pierde, am vrea totodată să ne desprindem de el. Iar când lucrul acesta se întâmplă, când oamenii se despart, abia atunci aflăm cât de necuprins cu mintea este vizita unui zeu în viața unui om.

(...) Iubirea de sine a sfârșit ca iubire de altul și de-abia prin iubirea de altul eu m-am găsit și am ajuns să mă iubesc cu adevărat pe mine. Eul meu a ajuns să-mi aparțină din clipa în care nu mi-a mai aparținut. Suprema personalizare nu survine decât prin "depersonalizarea" pe care o presupune metabolismul iubirii. De aceea cei care nu iubesc și nu sunt iubiți își pierd identitatea. Când nimeni nu ne-a iubit și nu am iubit pe nimeni, nu suntem decât eul gol care se revelă în frică. Când nimeni nu ne iubește, nu apucăm să avem un chip și avem doar chipul nimănu. Suntem, fără ca propriu-zis să fim.

GABRIEL LIICEANU
Despre limită

Să te numeri printre descendenții zgomotoși și hâtri ai unei vechi familii de boieri cărturari, Sbierea, și să te dedici cu obstinație unei "comedii mute"...

... să combini printr-o alchimie bizară slăbiciuni și sensibilități juvenile de plastician cu incisivități, asceze și performanțe de judocan, împlinindu-le într-o carieră de comedian...

... să-ți plantezi pe pereții înghețați ai garsonierei spaliere în locul posterele decoltate ori afișelor de succes, încălzit doar de combustile istovitoare ale vocației de mim...

... să apari la Polivalentă mimând în semiobscuritatea dintre două reprize de "pop-rock" sau "heavy-metal" și să țintuiești șaptele mii de puști zgomotoși din Ferentari și Giurgiului, într-o liniște de catedrală...

... să crezi că te poți afirma în stil grotowskian, ținând de unul singur afișul și mizând pe perspicacitatea criticilor de teatru...

... în sfârșit, să fii artizanul unei modalități de expresie teatrală subtilă și densă, sugestivă și lapidară, rafinată și accesibilă și să evoluezi marcat de îndoiele și timidități rebele, de temeri și complexe de debutant având în buzunar verdictul entuziast al publicului de pe trei continente...

... să fii protagonistul unui teatru-metaforă, elocvent și deschis, un teatru al seninătății ludice și al existenței profane, un teatru fără prejudecăți, fără obsesii și fără frontiere...

Înseamnă să porți povara unei predestinări, să fii un autentic artist, pe cât de înzestrat pe atâta de zgârcit, cu vorbele, cu timpul, cu semenii, cu confrății și mai ales cu sine...

... înseamnă să te numești *Dan Puric* și să fii pândit de o singură, reală primejdie: aceea de a te lăsa copleșit de propriul destin.

TRAIAN AELENII

TEATRUL NAȚIONAL „I.L. CARAGIALE” BUCUREȘTI

PREMIERĂ ABSOLUTĂ

STAGIUNEA 1997-1998

TOUJOURS L'AMOUR

Distribuția

Ea

CARMEN UNGUREANU

El

DAN PURIC

Scenografie

LILIANA CENEAN

Coregrafie

MALOU IOSIF

Step

SANDU FAYER

BOBBY RUBENSTEIN

Dans popular

NICOLAE GOGA

Ilustrație muzicală

GHEORGHE ADAMSCHI

Muzică

STEPAN RAK

Regie și scenariu

DAN PURIC

Regie tehnică

Eduard Manea

Sonorizare

Vasile Vasile

Lumini

Alexandru Dobrogeanu

Coordonator Sala Atelier

VLAD STĂNESCU

Editor coordonator

LIVIU DORNEANU

Editor

VIOLETA SCORADET

Fotografii

MIHAIL CRATOFIL

ing. Corneliu Ciolac (ing. șef), ing. Vetuța Gavrilă (șef serviciu energetic), ing. Ionel Pascu (șef serviciu electronic), Mihaela Nicolae (șef producție), Nicolae Ioan (șef atelier tâmplărie), Vasile Mateiaș (șef atelier mecanic), Tudor Vasile (șef atelier croitorie bărbați), Rodica Sandu (șef atelier croitorie femei), Constantin Alexandru (șef atelier tapițerie), Teodora Țelea (șef atelier mode flori), Ilie Preda (șef atelier boiangerie), Matei Florea (șef atelier cizmărie), Gheorghe Mihai (șef atelier pictură), Viorel Pater (șef atelier sculptură-butaforie), Andrei Bathori (șef machiaj), Victoria Voinea (peruci-coafură), Eugenia Radu (broderie), Ion Tudorache (șef mașinist)

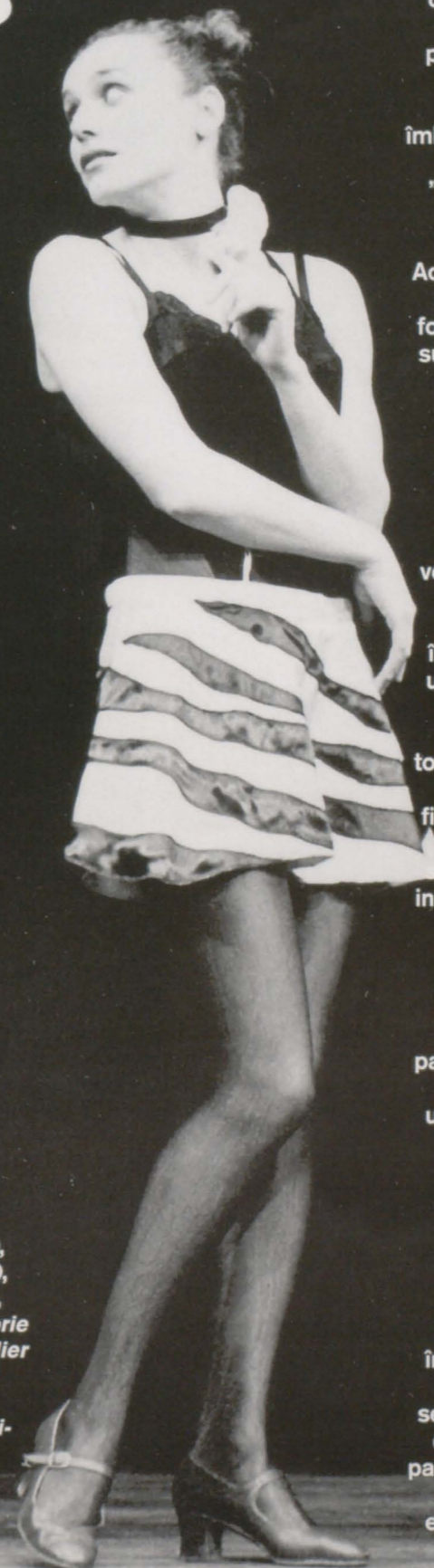
J & R ENTERPRISES

Tel. 250 90 20 Fax 250 90 21

YARDLEY
OF LONDON

La realizarea spectacolului a contribuit

COMPANIA TAROM S.A.

Spectacolul lui Dan Puric e unic, e "altceva" față de orice reprezentație obișnuită sau de pantomimă. El încheagă motive anecdotice pretextuale care absorb și trimit la densitatea și claritatea ideii, învăluind-o cu o aură fină și plină de tandrețe. Momentele ce se succed pe scenă ca un lanț din care nu lipsește nici o verigă, articulate după logica minții, a sufletului și a artei configurează o povestire captivantă despre om. Emoția declanșată de expresivitatea celor doi actori este și ea efectul intențional al îmbinării unei ironii blânde cu o candoare cristalină, de parcă ei ne-ar spune: "aceștia suntem, aceștia sunteți, e bine cum suntem, dar ar fi mai bine să fim mai buni, căci ne stă la îndemână."

Acesta este liantul scenei cu publicul din sală ce funcționează în așa fel încât se formează treptat o singură ființă, o stare sufletească unică. Aparenta gratuitate și ușurință a execuției sunt convertiri ale unei organizări stricte de semne, unde nimic nu este lăsat la voia hazardului.

Cine va veni la acest spectacol fără reticente dar cu bune "prejudecăți" estetice și se va concentra numai atât cât să nu-și inhibe afectivitatea, va vedea, va auzi și va observa că plasarea semnelor-invenții este subtil gândită regizoral și că dramaticul comic se îngemănează cu cel liric, că nu lipsește unda de tristețe șăgalnică, și nici aceea de umor serios.

Dan Puric, actor de teatru și de pantomimă, este dublat de un teoretician ce s-a nutrit continuu cu texte de ordin filozofic și de teorie estetică (la originile sale de formare fiind plastician). Iar spectacolul nu este rezultatul unei pure inspirații, ci concretizarea *in actu* a unui program estetic bine cristalizat.

GH. CEAUȘU

Am conceput o montare în care pantomima, dansul, stepul sunt mijloace de expresie (nu scopuri) pentru a universaliza limbajul unui subiect etern: iubirea. Îl pregătesc, având - o unică

parteneră pe soția mea, actrița Carmen Ungureanu - de aproape trei ani.

Este un spectacol pe care-l dedic memoriei tatălui meu.

Pentru mine, a face artă înseamnă înainte de toate, a medita, ceea ce nu înseamnă, neapărat a sta încruntat, ci a celebra, a gândi într-o stare de seninătate. Iar în epoca noastră plină de desacralizare, dragostea, iubirea mi se par un reper esențial! Omul este singurul animal care râde și iubește, dragostea este o creație a sufletului, chiar dacă în

Forme, gesturi, plastică

Să legi teatrul de posibilitățile de exprimare prin forme și prin tot ce înseamnă gesturi, zgomote, culori, plastică etc, înseamnă să-l redai destinației lui primitive, să-i redai aspectul religios și metafizic, să-l reîmpaci cu universul.

ANTONIN ARTAUD

Teatru oriental și teatru occidental

Muzica...

nu se interpretează, muzica trebuie destăinuită de dansator, prin dans.

Și actorul are nevoie de ritm pentru a-și destăinui vorba și mișcarea trupului ca topindu-le artistic să le destăinuiească spectatorului.

Asta este întreaga magie.

(...)

Deci nimic altceva decât vorbă și mișcare. Dacă vei stăpâni admirabil aceste două noțiuni în tine, vei începe adevărata artă.

Dezvoltă tot ce trebuie pentru vorbă.

Dezvoltă tot ce trebuie pentru mișcarea trupului.

Mișcarea trupului. Gimnastică euristică. Mișcarea mâinilor. Cele două mâini trebuie să fie armonia sferelor. Tu ai mâinile cele mai frumoase pe care le-am văzut. Și Duse avea mâini... Vei ști atât că tot secretul acestei mișcări a trupului stă în mâini.

HAIG ACTERIAN

Către Marietta Sadova, în Dragoste și viață în lumea teatrului

Corpul este realitatea spiritului

Trupul viu este carne, iar carnea e sensibilitate și expresie. O mână, un obraz, niște buze spun întotdeauna ceva, sunt esențialmente atitudini, capsule de spirit, exteriorizare a acelei intimități esențiale pe care o numim psihic. Corporalitatea e sacră fiindcă are o misiune transcendentă: simbolizarea spiritului.

JOSE ORTEGA Y GASSET

Studii despre iubire

Paul Verlaine

GREEN

*Uite și flori și poame și crengi și foi și rouă
Și inima-mi ce-a ta e, și ea îți vine-n dar.
N-o sfâșia cu-aceste mâini albe, amândouă,
Ci darul meu, umilul, să afle-n ochii-ți har.*

*Sosesc cu fruntea toată de rouă-acoperită
Și înghețată încă de-a dimineții boare.
Îngăduie ca truda-mi supusă, odihnită,
Dulci clipe să viseze, la tine la picioare.*

*Și capul ce-mi vuieste de-un zvon de sărutare,
Pe sânul tău cel tânăr dă-mi voie să mi-l las;
Dă-mi voie să se-aline de ultima vâltoare,
S-adorm atunci când afli și tu un scurt popas.*

George Topârceanu

DEDICAȚIE

*Lira spânzurată-n cui
Cam de mult am părăsit-o,
De urâtul tău, iubito,
Și de dragul nimănui.*

*Degetele-mi amorțite
De-abia lunecă pe strune.
Toate coardele sunt bune,
Doar a inimii-s plesnite.*

*Pentru tine, adorato,
Vreau să-mi cânt de azi încolo
Bucuriile-n tremolo
Și tristețea-n pizzicato.*

*Și de s-o-ntâmpla ca tonul
Ori măsura să nu-ți placă,
Vom întoarce patefonul
Și vom pune altă placă.*

Ian Kochanowski

MAGDALENEI

*O, Magdalena, arată-te, chipu-ți arată,
Chipul ce-aidoma e cu-o roză-nvoaltă.
Părul de aur ți-arată, părul subțire,
Ochii ca stele ce trec în ușoară clipire,
Dulcea ta gură, ca trandafirul, mi-arată,
Perlele mici, sânul tău gingaș, de fată.
Mâna de alabastru în care palpită
Inima mea! O, tâmpă visare, smintită!
Ce mai râvnesc, nefericitul? Ce stărui?
Doar te privesc, vlaga se duce, mă nărui,
Nu pot vorbi, flăcări ascuns săgetează
Capul îmi vâjâie, beznă pe ochi mi se-așează.*

Explicația pasiunii dragostei

Fiecare dintre noi este o jumătate de om despărțită de întregul ei, cum ai tăia o plătică, făcând două dintr-una; și fiecare jumătate își caută neconținut frântura ruptă din el însuși.

Așadar, când întâmplarea scoate cuiva în cale propria sa jumătate, atunci ca prin farmec sunt fulgerați de-o simpatie, de-o afinitate, de-o dragoste care-i face incapabili să se mai despartă unul de altul nici măcar o clipă. Ei trăiesc apoi viața împreună, dar dacă i-ai întreba, nu ți-ar putea spune ce așteaptă unul de la altul. Nici unul n-are impresia că legătura plăcerilor dragostei este ceea ce-i împinge atât de stăruitor să se bucure, la apropierea unuia de celălalt. Dimpotrivă, e vădit că altceva urmărește sufletul lor; ceva care nu poate fi rostit, ceva care se ghicește numai, sau se întrevăde. Iată: să zicem că, în timp ce ei stau împreună, li s-ar înfățișa deodată Hefaiostos, cu uneltele, și le-ar grăi astfel: "Care-i, oameni buni, dorința ce vreți să vi se-mplinească, din partea unuia către celălalt?" Să zicem că faurul, observându-i că pregetă să dea răspunsul, ar lua iarăși cuvântul:

"Nu cumva ceea ce doriți este să rămâneți de-a pururea împreună, unul alături de celălalt, și ca nici ziua să nu vă depărtați unul de altul? Ei bine, dacă asta-i ce doriți, aflați că eu vreau să vă unesc, să vă topesc laolaltă; vreau să fac din voi doi o singură ființă; astfel, cât veți trăi, să trăiți laolaltă, iar când veți muri, să fiți și-n lăcașul lui Hades o persoană în loc de două; să muriți laolaltă. Gândiți-vă de nu-i aceasta dorința voastră și spuneți-mi dacă n-ați vrea să vă făuresc o astfel de soartă." Auzind acestea, știm bine că nici unul dintr-înșii n-ar refuza; nimeni n-ar spune că vrea altceva. Dimpotrivă, fiecare ar crede că a auzit cu-adevărat ceea ce dorea de multă vreme; să se apropie și să fie contopit cu persoana iubită de dânsul; din două să se facă o singură ființă.

Pricina lucrului stă tocmai în vechea noastră natură, care era astfel încât alcătuia un întreg. Ei bine, Eros nu-i decât numele acestui dor, al acestei năzuințe către unitate. Căci, înainte de asta, eram una; pe când acum, din cauza nesăbuiței noastre, zeul ne-a separat. De nu ne-om purta cum se cuvine față de zei, teamă mi-e să nu fim tăiați încă o dată.

Iată motivele pentru care tot omul trebuie îndemnat să fie cu evlavie față de zei: pe de o parte ca să scăpăm de noi nenoroçiri, pe de alta pentru a izbuti să refacem unitatea spre care Eros ne călăuzește, ca un suveran. Nimeni deci

să nu săvârșească ceva împotriva lui (și lucrează potrivit lui oricine se face urât zeilor). Devenind însă prietenii săi și păstrându-ne legăturile cu acest zeu, vom afla și ne vom întâlni cu iubitul nostru, cu propria noastră jumătate, ceea ce la puțină vreme dintre cei de astăzi le e dat să facă.

PLATON
Banchetul

Fiecare bărbat poartă în sine imaginea femeii eterne...

nu imaginea *cutărei* femeii anume, ci a *unei* femeii în genere.

Această imagine este, în fond, un conglomerat ereditar inconștient, provenind din timpuri străvechi și îngropat în sistemul viu, un "tip" ("arhetip") obținut din toate experiențele ancestrale legate de ființa feminină, un rezultat al tuturor impresiilor despre femeie, un sistem psihic de adaptare moștenit... Același lucru este valabil și la femeie, și ea poartă în sine o imagine despre bărbat. Experiența ne învață că ar trebui spus mai exact: o imagine *despre bărbați*, în timp ce la bărbat este mai degrabă o imagine *a femeii*. Întrucât această imagine este inconștientă, ea e întotdeauna proiectată inconștient asupra ființei iubite și este unul din motivele esențiale ale atracției pasionale sau ale contrariului ei.

C.G. JUNG
Căsnicia ca relație psihologică

William Shakespeare

SONETUL CXVI

Nu cred în piedici puse de noroc
Unirii sufletelor mari. Iubirea
Iubire nu-i când face silei loc,
Trădării răspunzând cu părăsirea.
Nu, ea e veșnic semn și far străjer
Ce-ntâmpină furtuna și nu cade.
E steaua fiecărui corăbier,
Al cărei preț nu-i măsurat în grade.
Iubirea nu-i piața vremii, chiar
De intră sub compasul coasei sale.
N-o schimbă ani și n-o clintesc măcar
Tășurile clipelor fatale.

De spun minciuni, și pot fi dovedit,
N-am scris nimic, și nimeni n-a iubit!

Constantin Brâncuși · POARTA SĂRUTULUI (detaliu)

III CP 24

